

N:o 15.

Ank. till Riksd. Kansli den 22 Febr. 1883, kl. 6 e. m.

Utlåtande, i anledning af Riksdagens år 1882 församlade Revisorerers berättelse, angående verkställd granskning af statsverkets samt andra af allmänna medel bestående fonders tillstånd, styrelse och förvaltning under år 1880.

(I. A.)

Stats-Utskottet, till hvars behandling ofvannämnda revisionsberättelse jemte de i anledning deraf från vederbörande embetsverk och myndigheter till Kongl. Maj:t i underdånighet afgifna utlåtanden och förklaringar blifvit hänvisad, får nu, efter tagen kännedom af dessa handlingar och inhemtande af de för ärendenas utredning i öfrigt erforderliga upplysningar, underställa Riksdagens pröfning de af Revisorerne gjorda framställningar, som ansetts från Utskottets sida påkalla yttranden; kommande Utskottet att härvid följa den ordning, som i revisionsberättelsen blifvit iakttagen.

Stockholms stads kronoräkenskaper och länens landsböcker.

§ 1.

(Rev.-ber. pag. 86. — Utl. pag. 325—329.)

Enligt hvad Revisorerne omförmält, hade Kongl. Maj:t, på underdånig framställning af Kongl. Maj:ts Befallningshafvande i Kronobergs län, den 16 Maj 1879 förordnat, att åtskilliga uppgifna hemman och

Bih. till Riksd. Prot. 1883. 4 Saml. 1 Af'd. 12 Häft.

1

Angående redovisning för uppburna medel till inköp af jord för bildande af kronopark.

lägenheter i Granhults och Nottebäcks socknar af Uppvidinge härad och nämnda län skulle för bildande af en kronopark för kronans räkning inköpas. Den till 176,830 kronor bestämda köpeskillingen skulle betalas med 30,000 kronor af det å 7:de hufvudtiteln uppförda reservationsanslag till kronoskogarnes förvaltning och befrämjande af skogsväsendet i allmänhet samt med återstoden, 146,830 kronor, af de till Riksgäldskontoret influtna medel för försäljning af mindre kronoegendomar; hvarjemte Kongl. Maj:t förordnat, att köpeskillingen borde på Kongl. Maj:ts Befallningshafvandes requisition med nämnda belopp af Riksgäldskontoret och Skogsstyrelsen tillhandahållas. Den 18 Februari 1880 hade från Statskontoret å berörda reservationsanslag anordnats 30,000 kronor till disposition af styrelsen, som disponerade anordningen på Kongl. Maj:ts Befallningshafvande. Af denna myndighet hade anordningen ytterligare disponerats på "Friherre Sigfrid Rålamb", hvilken å anordningen den 15 Mars tecknat qvitto, utan att handlingarne utvisade, om han varit säljare eller laga ombud för säljarne, eller ens huruvida beloppet utgjorde likvid för egendomsköpet i fråga. De till utgående från Riksgäldskontoret anvisade 146,830 kronor hade den 6 Mars 1880 blifvit anordnade och afsände till Kongl. Maj:ts Befallningshafvande, och i skrifvelse af den 12 samma månad hade Landshöfdingeembetet erkänt beloppets mottagande; men hvarken i ränteriets specialräkning eller i landsboken funnes dessa medel debiterade eller krediterade, och man kunde således ej se, huruvida de kommit vederbörande säljare till handa.

Uti häröfver afgifvet underdånigt utlåtande har Kongl. Maj:ts Befallningshafvande i Kronobergs län anmält, att, som Kongl. Maj:t i ofvanberörda nådiga bref af den 16 Maj 1879 förordnat ej mindre att, sedan ifrågavarande fastigheter till kronan gravationsfria afträdts den 14 Mars 1880 och köpeskillingen då jemväl erlagts, samt kronans eganderätt blifvit genom lagfart befastad, eganderättshandlingarne skulle till Kammarkollegium insändas, än ock att Skogsstyrelsen skulle om köpets afslutande underrättas, så att fastigheterna blefve af bemälda styrelse och vederbörande skogsförvaltning öfvertagna, hade Kongl. Maj:ts Befallningshafvande, enligt i bestyrkta afskrifter bifogade skrivelser, under den 4 September 1880 denna föreskrift fullgjort.

Den af Revisorerne i förenämnda hänseende gjorda framställning har uppenbarligen afsett den omständighet, att de till omförmälda egendomsköp dels från Statskontoret och dels från Riksgäldskontoret på Kongl. Maj:ts Befallningshafvande i Kronobergs län anordnade medel, tillsammans 176,830 kronor, icke blifvit i länsstyrelsens räkenskaper vederbörligen upptagne och redovisade, samt att fullständiga

qvittenser å de med samma medel bestridda köpeskillingar icke blifvit räkskaperna bilagda; men i detta afseende finnes någon förklaring i Kongl. Maj:ts Befallningshafvandes anförda utlåtande icke meddelad. Då emellertid, enligt de af Kongl. Maj:ts Befallningshafvande åberopade, å särskild bilagd afskrift af förteckning upptagna och till vederbörande embetsverk insända eganderättshandlingar, ifrågavarande fastigheter synas hafva blifvit i laga ordning emot förenämnda köpeskillung åt kronan förvärfvade, har Utskottet velat hemställa,

att Revisorernes omförmälda framställning icke må till någon Riksdagens åtgärd föranleda.

§ 2.

(Rev.-ber. pag. 86 och 87. — Utl. pag. 320—325 och 329—352.)

Kongl. Maj:ts bref till Kammarkollegium och Statskontoret den 31 Maj 1878, angående lönereglering för vissa af de till landsstaten hörande tjänster, innehåller, att med löneregleringens inträdande skulle upphöra förut varande rättighet till expeditionslösen, uppbördsprocenter, provisioner arfvoden af allmänna bevillningen samt ersättning å allmänna indragningsstaten och för mistade bötesandelar. Beträffande provisionerna undantogos dock i mom. c af samma skrifvelse sådana för uppbörd och redovisning af kommuners eller enskilda inrättningsars afgifter eller utaf medel af än mer enskild natur, hvilka provisioner fortfarande skulle utgå. I strid mot Revisorernes uppfattning af bestämmelserna i berörda Kongl. bref hade emellertid uppbördsmän i Upsala, Stockholms, Södermanlands, Östergötlands, Kalmar, Jönköpings, Kronobergs, Kristianstads, Malmöhus, Skaraborgs, Örebro, Vermlands och Vestmanlands län tillgodoräknat sig provision för uppbörden af de arrendemedel, som borde ingå till presterskapets löneregleringsfond.

*Angående
beräknad
provision för
uppbörd af
medel, hvilka
ingå till
presterna-
skapets lönere-
gleringsfond.*

Uppbördsmännen i Torna fögderi af Malmöhus och i Skara fögderi af Skaraborgs län hade vid redovisning af arrendemedel till biskops-löneregleringsfonden gjort sig skyldige till enahanda förbiseende af bestämmelserna i förut åberopade Kongl. bref; dock förekomme dem emellan den olikhet, att den förre för en uppbörd af 10,739 kronor 85 öre efter 2 procent tillgodoräknat sig en provision af 214 kronor 80 öre, hvaremot den senare efter 3 procent å 8,120 kronor uppburit 243 kronor 60 öre. Å ifrågavarande arrendemedel hade af landtränsmästaren i Malmöhus län uppburits remisslage med 22 kronor 55 öre, men dylik provision hade ränteriet i Skaraborgs län icke beräknat.

Efter tagen del af de från vederbörande länsstyrelser inkomna förklaringar i anledning af Revisorernes förenämnda anmärkningar får Utskottet — jemte förmälan att Kongl. Maj:ts Befallningshafvande i Vermlands län i underdånigt utlåtande meddelat, att inom nämnda län icke andra arrendemedel ingå till presterskapets löneregleringsfond än skogsarrendet för bostället Vestra Tholund, hvilket arrende, utgörande 80 kronor årligen, enligt hvad 1880 års landsbok utvisade, blifvit utan afdrag till fullo levererad; hvadan anmärkningarne i denna del synas böra förfalla — i afseende å Revisorernes framställning i öfrigt anföras, att, då det af Revisorerne åberopade Kongl. brefvet den 31 Maj 1878 icke synes beröra landtränsmästarne, för hvilka lönereglering ännu icke blifvit fastställd, och ej heller häradsskrifvarne, hvilka jemlikt Kongl. brefvet den 28 Maj 1880 först från och med 1881 inträdt på ny lönestat, anmärkningarne endast kunna afse den del af provisionerna för omförmälda uppbörd, som af vederbörande kronofogdar uppburits; och, beträffande denna andel af ifrågavarande provisioner, hafva, enligt hvad jemväl i de afgifna förklaringarne finnes meddeladt, i de flesta fall anmärkningar af samma beskaffenhet, som de af Revisorerne gjorde, blifvit hos Kammarrätten framställda; och dessa anmärkningar hafva, för så vidt Utskottet kunnat inhemta, ännu icke blifvit genom lagakraftvunna utslag afdömda.

I sammanhang härmed har Utskottet velat meddela, att Kongl. Maj:t genom utslag den 27 Oktober 1882 fastställt Kammarrättens den 9 Mars samma år meddelade utslag, hvarigenom, sedan Kammarrättens revisionsafdelnings första kontor vid granskning af Vermlands läns landsbok för år 1879 och kronoräkenskaperna för Norrsysslets fögderi, anmärkt, att, uti konto "Ecklesiastika boställens skogsfond" afförts, bland annat, provision å skogsförsäljningsmedel från Elfdals pastorats stomskog Stora Laggåsen, hvilka medel ingått till Statskontoret för ecklesiastika boställenas skogsfond, samt revisionen med anledning deraf yrkat, att hvad i sådant hänseende blifvit affördt måtte till återgåldande åläggas, Kammarrätten, med åberopande af ofvannämnda Kongl. bref af den 31 Maj 1878, fastställt det yrkade beloppet till betalning af vederbörande redovisningsskyldige uppbördsman.

Utan att vilja ingå i bedömandet, huruvida de i nämnda utslag angifna omständigheter äro fullt likartade med de af Revisorerne framdragna, har Utskottet emellertid, då enahanda anmärkningar som de af Revisorerne nu gjorda äro föremål för vederbörande domstols pröfning, endast velat förhållandet för Riksdagen

omförmäla.

§ 3.

(Rev.-ber. pag. 87. — Utl. pag. 346—349.)

Regleringen af biskopslönen i Skara stift hade, enligt hvad Revisorerne omförmält, blifvit af Kongl. Maj:t faststæld den 12 Oktober 1878, och skrifvelse härom hade utfärdats samma dag till Statskontoret och Kammarkollegium samt delgifvits af den senare embetsmyndigheten omedelbart derefter Konungens Befallningshafvande i så väl Skaraborgs som Elfsborgs län. Det Kongl. brefvet innehölle, bland annat, att till biskopslöneregleringsfonden skulle indragas dels återstoden af den bemälda biskop från Elfsborgs län anslagna kronotiondespanmål, 318 kubikfot 4,35 kannor, en tredjedel råg och två tredjedelar korn, dels afkomsten af hemmanen 1 mantal Jernsyssla Nedergården, 1 mantal Jernsyssla Sveningsgården, 1 mantal Västorp Postgården och 1 mantal Västorp Sveningsgården, hvilka hemman, belägna i Skara landsförsamling, skulle i författningsenlig ordning utarrenderas; men Revisorerne hafva nu fäst uppmärksamheten derå, att till biskopslöneregleringsfonden icke ingått lösen för berörda kronotiondespanmål för åren 1879 och 1880, samt att afkomsten af nämnda hemman enligt räkenskaperna levererades af vederbörande uppbördsman till landtränteriet i Skaraborgs län den 29 April 1881 samtidigt för begge åren 1879 och 1880 med tillsammans 8,120 kronor, utan att uppgift förekomme om anledningen, hvarför det dröjt ett år med redovisningen af de arrendemedel, som ingått för år 1879.

Ang. redovisning af medel, som böra ingå till biskopslöneregleringsfonden.

Uti häröfver afgifna underdåniga utlåtanden har anförts *dels* af Kongl. Maj:ts Befallningshafvande i Elfsborgs län, att lösen för ifrågasvarande kronotiondespanmål för biskopslöneregleringsfondens räkning å landskontoret innehållits; men att då Kammarkollegii skrifvelse af den 19 November 1878, hvarigenom Kongl. Maj:ts Befallningshafvande erhöill meddelande om berörda nådiga förordnande, icke innehölle föreskrift om sättet för medlens redovisning till biskopslöneregleringsfonden, Kongl. Maj:ts Befallningshafvande, under antagande att Statskontoret vidtagit den bokföringsåtgärd, hvarigenom fonden bort bekomma sitt årliga tillgodohafvande, icke kommit att gå i författning om beloppets öfverförande från statsmedlen till fondens medel;

samt dels af Kongl. Maj:ts Befallningshafvande i Skaraborgs län, att sedan Kongl. Maj:t under den 12 Oktober 1878 föreskrifvit förenämnda hemmans utarrendering för fondens räkning i författningsenlig ordning, men sedermera, på framställning af förre indelningshafvaren,

Biskopen m. m. A. F. Beckman, i anseende till den knappa tiden för utarrenderingens åvägabringande, genom nådigt bref den 7 Februari 1879 lemnat vederbörande myndigheter öppet att godkänna de af biskopen för tiden från den 1 Maj 1879 till samma dag 1880 vilkorligt afslutade arrendekontrakt med hemmanens förut varande arrendatorer, samt Konsistorium i Skara den 26 Mars samma år gifvit länsstyrelsen del af detta beslut och öfversänt vilkorligt upprättade kontrakt med hemställan om deras antagande, dåvarande länsstyrelsen den 26 påföljde April väl återsänt kontrakten till konsistoriet, med tillkännagifvande att från länsstyrelsens sida något icke vore att anmärka emot dessa, men dervid icke kommit att gifva uppbördsförvaltningen i Skara fögderi del af kontrakten eller någon föreskrift om arrendebeloppens redovisning; att detta förbiseende, som vållat nu anmärkta dröjsmålet med inlevererandet af 1879 års arrendeafgifter, möjligen härledt sig af den förmodan, att konsistoriet, som i första hand haft bestyret om arrendeaftalen, också skulle ombesörja arrendebeloppens uppbärande och redovisande under den provisoriska utarrenderingen, helst denna — på sätt Kongl. Maj:ts nuvarande Befallningshafvande haft tillfälle inhemta vid handläggningen af de hos Kammarrätten framställda anmärkningar i ämnet — skett endast genom påskrifter å de mellan indelningshafvaren och arrendatorerne förut gällande kontrakt, utan någon som helst ändring i dessas ordalydelse; samt att redögörarne i Skara fögderi följaktligen icke varit vållande till det förelupna dröjsmålet med redovisningen af ifrågavarande arrendeafgifter för år 1879.

Genom hvad Kongl. Maj:ts Befallningshafvande i Skaraborgs län sålunda meddelat torde Revisorernes framställning i fråga om den fördröjda redovisningen af de arrendemedel, som från ofvannämnda boställen ingått för år 1879, få anses vara besvarad. Deremot har icke Utskottet funnit Kongl. Maj:ts Befallningshafvandes i Elfsborgs län förklaring öfver Revisorernes förenämnda anmärkning i hvad den afser bemålde länsstyrelses redovisning af ifrågavarande medel tillfredsställande. Det synes nemligen Utskottet, som om Kongl. Maj:ts Befallningshafvande, efter det lösen för ofvanberörda kronotiondespanmål influtit, bort, utan särskild föreskrift från Statskontoret, hafva föranstalltat om, att densamma blefve i länets landsbok afförd under åttonde hufvudtitelns anslag till kleresistaten samt för biskopslöneregleringsfondens räkning till Statskontoret levererad. Då emellertid, enligt hvad Utskottet inhemtat, Statskontoret, som vid förekommen bearbetning af Elfsborgs läns landsbok för år 1881 funnit, att berörda medel icke heller för det året blifvit vederbörligen redovisade, i skrifvelse

af den 3 innevarande månad anmodat Kongl. Maj:ts Befallningshafvande att låta från länets ränteri under behörig anslagstitel utanordna och till Statskontoret insända hvad för åren 1879—1881 i förenämnda hänseende sig belöpte äfvensom att tillse, det ifrågavarande, biskops-löneregleringsfonden tillkommande tiondelösen för år 1882 och framgent blefve i behörig ordning fonden tillgodoförd, antager Utskottet, att rättelse i det af Revisorerne i detta afseende anmärkta förhållande må vara att emotse, hvadan Utskottet hemställer, att Riksdagen må vid hvad sålunda i denna fråga förekommit låta

bero.

Statens jernvägstrafik.

§ 4.

(Rev.-ber. pag. 108. — Utl. pag. 353 och 354.)

1880 års Revisorer hade i berättelsen angående Kongl. Styrelsen för statens jernvägstrafik intagit det hufvudsakliga af en under den 12 November 1879 af styrelsen till chefen för Finansdepartementet aflåten skrifvelse, deri styrelsen redogjort för förfaringssättet vid anskaffandet af för statens jernvägar erforderliga varor m. m. I denna skrifvelse upplystes, att styrelsen före de allra flesta inköp infordrat anbud: i fråga om förbrukningsvaror, såsom stenkol, oljor, jern m. m., så väl genom skrifvelser till framstående fabriker som genom annonser i tidningarne; samt att i fråga om rullande materielen, som enligt Kongl. Maj:ts och Riksdagens föreskrift borde så vidt möjligt beställas inom landet, styrelsen sjelf fastställt priserna för de inhemska fabrikaten och med fabrikanterne samfäldt öfverenskomme om beställningarnes fördelning. Detta förfaringssätt hade syntes Revisorerne lämpligt, och Revisorerne hyste icke ringaste tvifvelsmål, att ju det städse blifvit tillämpadt, åtminstone då fråga varit om inköp till något större värde. Men i de till Revisorerne granskning öfverlemnade räkenskaperna med tillhörande verifikationer vore detsamma endast undantagsvis angifvet. Merendels styrktes nemligen äfven de betydligaste utgifter allenast med en vanlig räkning, derå vederbörande tjänsteman tecknat utbetalningsorder. Revisorerne förestälde sig att, sedan infordrade anbud inkommit och då pröfningen af desamma skedde likasom vid de tillfällen då

*Angående
verifikatio-
ner vid in-
köp för sta-
tens jern-
vägars behof.*

priserna för beställningarna inom landet bestämdes och öfverenskomelserna med inhemska verkstäderna uppsattes, protokoll fördes eller åtminstone styrelsens beslut skriftligen affattades, samt att vid leveransernas fullgörande hölles besigtning, deröfver instrument upprättades; och derest, i likhet med hvad vid upphandlingar inom andra statens inrättningar vore anbefaldt, sådana protokoll eller beslut jemte tillhörande kontrakt och pröfvade anbud m. m. vidfogades räkenskaperna, eller, om sådant skulle medföra för stor vidlyftighet, hänvisning till vederbörliga handlingar åtminstone lemnades, skulle Revisorerna utan synnerligt besvär och omgång samt särskilda förfrågningar, hvilka nu erfordrades, kunna verkställa den granskning, som dem ålåg så väl hvad anginge sättet för inköpens bestämmande som sjelfva lämpligheten af de gjorda inköpen. På grund häraf hafva Revisorerna hemställt, att Riksdagen måtte i underdånig skrifvelse anhålla, det Kongl. Maj:t täcktes efter Trafikstyrelsens hörande meddela de föreskrifter, som kunde leda till det af Revisorerna åsyftade målet.

Beträffande denna fråga har Styrelsen för statens jernvägstrafik i afgifvet underdånigt utlåtande anført, att styrelsen ansett upphandlingsräkningar så väl som andra utgifter vara i räkenskapen till fyllest verifierade derigenom, att hvarje sådan räkning varit — och skolat vara för att blifva betalbar — attesterad af öfverdirektör och afdelningsföreståndare, d. v. s. ban-, maskin- eller trafikdirektör, men att, då nu Revisorerna uttryckt sin önskan att sådan verifikation borde ytterligare fullständigas, styrelsen gerna vore beredd att i största möjliga mån underlätta revisionens arbete att i handlingarna återfinna de kontrakt, öfverenskommelser och besigtningsbevis, på grund af hvilka öfverdirektör eller afdelningsföreståndare attesterat räkningarna till betalning. Visserligen läte det sig ej göra att till hvarje räkning vidfoga motsvarande kontrakt, emedan ett kontrakt i de flesta fall omfattade leverans, hvilken verkställdes och betalades i många poster och på grund af flere räkningar, men deremot funnes intet hinder att förse räkningarna med hänvisning till resp. öfverenskommelse angående inköpet. Likaledes vore styrelsen villig att förelägga Revisorerna en förteckning öfver sådana anbud, som inkommit å utbudna leveranser, med angifvande af hvilka anbud blifvit antagna och, då så påfordrades, af skälen till styrelsens beslut.

Hvad särskildt anginge bevisen öfver de betalda varornas fullgoda beskaffenhet, så skulle dessa, der sådant läte sig göra, äfvenledes bifogas räkenskapen. Detta gälde i synnerhet den rörliga materielen och större maskinerier m. m., öfver hvilka besigtningssintyg af

styrelsens kontrollerande ingenjör städse utfärdades, samt de konsumtionsartiklar, hvilka genom styrelsens försorg uppköptes och betalades och öfver hvilka artiklars beskaffenhet intyg inginge, innan liqvid medgäfvos.

Då Trafikstyrelsen sålunda förklarar sig skola för framtiden till alla delar iakttaga hvad Revisorerna i förevarande afseende åsyftat, får Utskottet hemställa,

att Revisorernes omförmälda framställning icke må till någon Riksdagens åtgärd föranleda.

§ 5.

(Rev. ber. pag. 109 — Utl. pag. 354 och 355.)

Vid granskning af Trafikstyrelsens räkenskaper hade vidare förekommit, *dels* att till åtskillige vid jernvägstrafikstaten ej anstälde läkare och gymnastiklärare, hvilka lemnat massagebehandling åt tjänstemän och betjente vid trafiken, åt en person ända till 50 gånger, utbetalts ersättning enligt räkningar, som af vederbörande jernvägsläkare attesterats, *dels* ock att ända till 20 stycken bad i månaden på en gång för samme person af jernvägsläkare föreskrifvits, samt att enahanda ordination stundom upprepats under flere näst efter hvarandra följande månader, för hvilka bad ersättning jemväl utgått af trafikmedlen. Ut i § 17 mom 1 i aflöningsreglementet för embets- och tjänstemännen samt betjente vid trafikstaten medgifves visserligen vid *särskilda sjukdomsfall* kostnadsfri läkarevård genom annan af vederbörande jernvägsläkare anvisad person, och i mom. 2 medgifves vidare, att af vederbörande läkare föreskrifna *tillfälliga* bad, hvilka läkaren ansåge nödvändiga till botande af sjuklighet, finge bekostas af trafikmedlen, men för Revisorerna ville det synas, som om dessa bestämmelser icke kunde innefatta berättigande för en hvar af en till flere tusen uppgående personal att vid inträffad sjuklighet på statens bekostnad genomgå erforderliga, långvariga kurer, vare sig genom massagebehandling eller bad. Då härtill komme, att Revisorerna i två fall funnit högre tjänstemän hafva låtit på statens bekostnad hos särskild läkare behandla sig för åkommor i öronen, men det låge i sakens natur, att, då staten mot ersättning anstälde läkare till vårdande af trafikpersonalen, denna måste för åtnjutande af kostnadsfri läkarevård vända sig till dessa och ej till de specialister, som numera funnes i fråga om behandlingen af nästan

*Angående
den åt jern-
vägspersona-
len medgifna
kostnadsfria
läkarevård-
den.*

hvarje större eller mindre åkomma, hafva Revisorerna föreslagit Riksdagen att hos Kongl. Maj:t anhålla om de gifna föreskrifternas förtydligande, så att ifrågavarande, jernvägspersonalen medgifna förmån icke måtte för framtiden föranleda missbruk.

Med anledning af Revisorernes berörda framställning har Trafikstyrelsen i förenämnda utlåtande fäst uppmärksamheten på, att då genom åberopade nådiga aflöningsreglemente blifvit tjenstepersonalen medgifvet att erhålla kostnadsfri läkarevård af de vid jernvägen anstälde läkare eller vid särskilda sjukdomsfall genom annan af läkarne anvisad person samt att erhålla kostnadsfritt af vederbörande läkare föreskrifna medikament äfvensom tillfälliga bad, hvilka läkaren ansåge nödvändiga till botande af sjuklighet, och derigenom öppnats möjligheten för läkaren att utan patientens betungande, förutom medikament, i särskilda fall anvisa de nutidens kurmetoder, förnämligast massage och bad, hvilka i synnerhet vid sådana rheumatiska och dermed beslägtade sjukdomar, för hvilka jernvägspersonalen genom arten af sin tjenstgöring företrädesvis vore utsatt, visat sig kraftigare befordra helsans återställande än droger, det borde vara åt läkaren öfverlemnadt att bedöma, i hvilka fall och till hvilket omfång sådan läkemetsod borde användas. Att afgöra huruvida läkaren gått för långt i begagnandet af denna sin befogenhet vore förenadt med största svårighet och hardt när omöjligt utan den noggranna kännedom af sjukdomens beskaffenhet läkaren egde. Betydelsen af de utgifter, som för dessa kurer åsamkats jernvägen, kunde emellertid, om utgifterna betraktades endast i och för sig, lätteligen öfverskattas; men det vore att bemärka, att de patienter, för hvilka samma kurer beståts, i de allra flesta fall kunnat genomgå dem utan att för mer än en kort del af dagen afbryta sin tjenstgöring, och att för jernvägen sålunda besparats så väl de ej odryga kostnaderna för medikament, som ock vikariatsarfvoden, hvilka tillsammans väl uppvägde det förstnämnda slaget utgifter, hvartill kunde läggas, att ifrågavarande specialbehandlingar lemnade större garanti för den återvunna helsans bevarande och för att staten i framtiden mindre betungades med utgifter för den sålunda botades sjukvård. I betraktande häraf, och då det för öfrigt vore svårt att genom ett allmänt stadgande bestämma hvad med tillfälliga bad skulle förstås, ansåge styrelsen lämpligaste sättet att förebygga befarade missbruk vara, att hålla läkarnes och liniebefälets uppmärksamhet fästad på angelägenheten att vid ifrågavarande fall, så väl som vid requisition af medikament, iakttaga största möjliga sparsamhet, hvarför styrelsen ock vore betänkt på att för detta ändamål utfärda föreskrift om mera detaljerade ordinationer, än som hittills varit öfliga.

Utskottet, som delar Revisorernes uppfattning derom, att missbruk i förenämnda afseende egt rum, föreställer sig emellertid, att då, enligt hvad Trafikstyrelsen meddelat, styrelsen är betänkt på att utfärda föreskrifter till förebyggande af berörda missbruk samt till främjande af sparsamhet så väl i anmärkta hänseende som vid requisition af läkemedel, dessa föreskrifter skola leda derhän, att trafikpersonalens rättighet till kostnadsfri läkarevård icke skall för framtiden begagnas i vidsträcktare mån än skäligt är; och lärer vid sådant förhållande

Revisorernes framställning i ämnet för närvarande icke böra till någon Riksdagens åtgärd föranleda.

Kongl. Statskontoret.

§ 1.

(Rev.-ber. pag. 136—143.)

Jemte meddelande af en redogörelse öfver hvad som förekommit i den sedan år 1870 flere gånger framhållna frågan om tidigare afslutning och revision af statsverkets räkenskaper, hafva Revisorerne, då detta ärende antagligen före utgången af innevarande valperiod för Andra Kammaren komme att vara afslutadt, samt då, på hvilket sätt en tidigare afslutning af räkenskaperna än ordnades, revisionen det första året efter förändringens genomförande borde omfatta två års räkenskaper, påvisat nödvändigheten att vidtaga åtgärder för erforderliga grundlagsändringar så tidigt, att en del af det åsyftade målet, en tidigare revision af allmänna räkenskaper, ej måtte ytterligare uppskjutas. Men då, sedan nu gällande stadganden angående revisionens sammansättning och tiden för dess samvaro bestämdes, revisionens göromål högst betydligt tillväxt, samt särskildt statens jernvägstrafiks räkenskaper tagit ett sådant omfång, att en sorgfällig granskning allenast af denna förvaltningsgren skulle taga en väsentlig del af Revisorernes tid och uppmärksamhet i anspråk, hade Revisorerne, eftersom en ändring i grundlagen af stadgandena rörande statsrevisionen ändock måste ske, fäst at Riksdagens uppmärksamhet derpå, huruvida det då icke kunde vara skäl att äfven i andra afseenden göra ändringar i berörda grundlagsstadganden.

Ang. tidigare revision af statsverkets räkenskaper och isammanhang dermed erforderliga grundlagsändringar samt omarbetning af instruktionerna för Riksdagens Revisorer.

I sammanhang härmed hafva Revisorerne tillika uttalat den åsigt, att de för Revisorerne utfärdade instruktioner i tydlighet lemnade åtskilligt öfrigt att önska. Dessa vore, såsom bekant, utfärdade särskildt för Revisorerne af Stats-, särskildt för Revisorerne af Riksgälds- och särskildt för Revisorerne af Bankoverket, men hvarje särskild instruktion innefattade icke alla de stadganden, som rörde den revision, hvilken deri afsåges. Så t. ex. finnes i instruktionen för Revisorerne af Statsverket intet stadgande angående Revisorerne sammanträdande, utan följdes i det hänseendet hvad som förekomme i instruktionen för Revisorerne af Bankoverket; i denna senare vore ock intaget det stadgande, som låge till grund för Revisorerne sammanträdande på afdelningar för ärendenas beredning, likasom i frågor angående revisors begäran om ledighet samt inkallande af suppleanter Revisorerne rättade sig efter nämnda instruktion. I instruktionen för Revisorerne af Riksgäldsverket finnes de stadganden, som tillämpades angående Revisorerne arfvoden samt ersättning af kostnaden för skrifmaterialier m. m. I instruktionen för Revisorerne af Statsverket qvarstode i § 4 bestämmelsen, att Revisorerne för inhemtande af muntliga eller skriftliga upplysningar af någon embetsman eller något embetsverk egde vända sig till justitiestatsministern, men som någon sådan icke mera finnes, hade tvekan uppstått om hvart Revisorerne i angifna fall rätteligen borde vända sig. Såsom bekant förekomme ofta, att Revisorerne af Statsverket företoge längre eller kortare resor, utan att i instruktionen för dem finnes intaget uttryckligt bemyndigande dertill, och den omständighet, att instruktionen för Revisorerne af Riksgäldsverket berättigade Revisorerne till ersättning för de kostnader, som kunde föranledas af de af Revisorerne in pleno beslutade resor, hade icke kunnat hindra olika uppfattning i detta hänseende. Dylika oegentligheter syntes Revisorerne utgöra tillräckligt skäl för instruktionernas omarbetning, dervid, enligt Revisorerne uppfattning, desamma lämpligast borde till en sammanföras.

Utskottet, som delar Revisorerne åsigt om önskvärdheten af att den länge emotsedda förändringen i tiden för räkenskapernas afslutning och revision icke må utöfver hvad nödigt är fördröjas, föreställer sig emellertid, att fullständigt förslag till de för befrämjande af en tidigare revision af allmänna räkenskaperna erforderliga grundlagsändringar icke lämpligen kan framställas, förr än frågan om tiden för räkenskapens afslutande och öfverlemnande till granskning samt öfriga i samband dermed stående, på Kongl. Maj:ts pröfning beroende frågor rörande räkenskapsväsendet blifvit afgjorda; och sedan Kongl. Maj:t i

dess ämnen fattat beslut, torde utan tvifvel vara att emotse de förslag till ändringar i rikets grundlagar, som må befinnas erforderliga.

Beträffande Revisorernes framställning rörande omarbetning af de för Revisorerne gällande instruktioner, synes en sådan omarbetning blifva nödvändig, derest grundlagsförändringar i ofvannämnda syfte varda beslutade; och frågan härom torde alltså först i sammanhang med berörda ändringar i grundlagen böra komma under ompröfning.

På grund af hvad sålunda blifvit anfördt och under uttalande af önskvärdheten deraf, att förevarande frågors lösning må så påskyndas, att de emotsedda förslagen till grundlagsändringar må kunna inkomma till nästa års Riksdag, den sista under innevarande valperiod för Andra Kammaren, får Utskottet hemställa,

att Revisorernes omförmälda framställning icke må för närvarande till någon Riksdagens åtgärd föranleda.

Kongl. Teatrarne.

§ 7.

(Rev.-ber. pag. 187. — Utl. pag. 361.)

Enligt hvad Revisorerne omförmäla, voro vid räkenskapen för de Kongl. teatrarne fogad afskrift af en utaf Kongl. Maj:t för teatrarne fastställd stat, att gälla under spelåret 1880—1881, i hvilken stat voro upptagna lönebeloppen för de vid teatrarne anstälde tjänstemän, men den öfriga personalens aflöning vore inbegripen uti särskilda, för de olika teaterafdelningarne upptagna slutsummor. För granskning af utgifterna till denna senare personals aflöning hade räkenskapen bort vara åtföljd af bestyrkta transsumt af kontrakt och direktionsbeslut, innefattande bestämmelser härutinnan. Dylika handlingar saknades emellertid, oaktadt Kammarrätten för flere år tillbaka anmodat direktionen förständigare redogöraren att vidtaga rättelse i detta hänseende.

I häröfver afgifvet underdånigt utlåtande har Teaterdirektionen förklarat, att direktionen ansett sig hvarken kunna förständigare redogöraren att taga afskrift af ett antal af flere hundra kontrakt, hvilka icke ens alla vore efter formulär upprättade, utan af vidt skildt innehåll sins emellan, eller bekosta särskild personal vid kansliet för verk-

*Angående
verifikationer
till utgifterna
för teater-
personalens
aflöning.*

ställande af ett arbete, som direktionen för sin del funnit så mycket mindre erforderligt, som de till Kammarrätten månatligen ingående aflöningslistor, de der vore försedda med direktionens bestyrkande rörande deras öfverensstämmande med kontrakten, innehölle detaljerade uppgifter i afseende å de lönebelopp, som tillkommit hvar och en af de vid de Kongl. teatrarne anställda personer.

Utskottet föreställer sig visserligen, att det af Revisorerna föreslagna fullständigandet af verifikationerna till förevarande räkenskaper både är nödvändigt för räkenskapernas noggranna granskning och skulle kunna åstadkommas med mindre omgång än Teaterdirektionen förutsätter; men vid det förhållande, att så väl Kongl. Maj:t — enligt hvad i det den Kongl. propositionen om statsverkets tillstånd och behof bilagda statsrådsprotokollet för finansärenden den 10 Januari innevarande år omförmäles — torde komma att framdeles under riksdagens lopp framlägga förslag till ordnande af frågan om teatrarnes framtida ställning och verksamhet, som ock många af enskilda motionärer väckta förslag i ämnet föreligga till behandling inom Riksdagen, på grund hvaraf kan antagas, att den ännu outredda frågan om teaterförvaltningens ordnande vid innevarande riksdag skall komma att vinna sin lösning, har Utskottet ansett sig böra hemställa, att Riksdagen må vid hvad i förevarande ärende förekommit för närvarande låta

bero.

Konsistorierna och läroverken.

§ 8.

(Rev.-ber. pag. 212.)

*Angående
pedagogiernas
räkenskaper.*

Enligt Kongl. brefvet den 22 November 1861 skall hvarje pedagog ega en egen kassa samt en premie- och fattigkassa, hvardera med särskilda inkomster och ändamål. Men förutom dessa kassor finnes, enligt hvad Revisorerna anmärkt, vid de flesta pedagogierna äfven andra. Sålunda upptoge räkenskaperna för åtskilliga pedagogier båda eller endera af de enligt läroverksstadgan den 1 November 1878 för allmänna läroverken föreskrifna kassorna *ljus- och vedkassan* samt *biblioteks- och materielkassan*, under det att vid många pedagogier finnes äfven andra kassor med särskilda namn och ändamål. Ehuru läroverksstadgan visserligen icke syntes vara gällande för rikets pedago-

gier, hade dock, enligt hvad af ofvan anförda förhållanden framginge, ovisshet hos vederbörande redogörare förefunnits, huruvida nämnda stadga skulle vara tillämplig rörande redovisningen af pedagogiernas medel; och hade på grund häraf Revisorerne framhållit önskvärdheten deraf, att föreskrift meddelades till undanrödjande af sådan ovisshet och till avvägbringande af likformighet i pedagogiernas räkenskaper.

Revisorernes ifrågavarande framställning synes Utskottet vara af förhållandena påkallad, men då Kongl. Maj:t den 20 Oktober sistlidet år tillsatt en komité med uppdrag att undersöka den nuvarande organisationen af läroverken för meddelande af elementarundervisning samt afgifva de yttranden och förslag, hvartill en sådan undersökning må föranleda, och denna komité, hvars arbeten nu pågå, utan tvifvel kommer att egna sin uppmärksamhet åt de af Revisorerne anmärkta förhållanden, har Utskottet icke ansett någon särskild åtgärd i ämnet böra nu vidtagas, utan endast velat Revisorernes förenämnda framställning för Riksdagen

omförmäla.

**Kongl. Medicinalstyrelsens redovisning öfver de till hospitalsväsendet
anslagna medel.**

§ 9.

(Rev.-ber. pag. 238 och 239. — Utl. pag. 369—377.)

Revisorerne, som erhållit tillgång till de vid Kongl. Direktionens för Stockholms hospital sammanträden förda protokoll för revisionsåret 1880, hade funnit, att direktionen under samma år hållit sammanträden den 18 och den 23 Februari, den 22 April, den 21 Juni, den 15 November och den 21 December, eller tillsammans blott sex gånger, ehuru väl Kongl. Maj:ts nådiga stadga af den 5 Mars 1858 angående sinnessjukes behandling och vård uti § 4 mom. 3 föreskrefve, att hospitalsdirektion skall uppå ordförandens kallelse sammanträda inom hospitalet minst en gång i hvarje månad, eller oftare, om göromålen så fordra. Enligt hvad Revisorerne vidare inhemtat, hade under år 1881 fyra sammanträden blifvit hållna, nemligen den 1 April, den 10 Juni, den 16 Augusti samt den 20 December; och under år 1882 hade det första sammanträdet egt rum den 20 Juni och det derpå föl-

*Angående
Stockholms
hospitals-
direktions
sammanträ-
den, park-
anläggningar
vid hospitalet
m. m.*

jande den 30 Augusti. Af förenämnda protokoll framginge icke, huruvida den förteckning öfver under hvarje månad vid hospitalet använda tvångsmedel, som, enligt föreskriften i Kongl. Serafimerordensgilletts cirkulär den 1 Juni 1864, borde den följande månaden afgifvas, blifvit, på sätt i nämnda cirkulär stadgades, inför direktionen föredragen.

Revisorerna hade genom delegerade aflagt besök å Stockholms hospital och vid detta besök särskildt fäst att uppmärksamheten derå, att den inom hospitalets hägnade område befintliga jordrymd endast i ringa mån användts till trädplanteringar och trädgårdsanläggningar, ehuru hospitalet redan i tjugu år varit i verksamhet. Då anstaltens område på tvenne sidor stötte intill allmänna vägar, hade det syntts Revisorerna, som om det störande inflytandet från trafiken å dessa vägar lämpligen kunnat genom trädplanteringar, om ock ej fullkomligt förebyggas, dock i högst väsentlig mån mildras, hvarjemte Revisorerna föreställt sig, att sagda jordområde bort hafva lemnat ej ringa tillgång till hospitalshjonens användande i trädgårdsarbeten, hvilken sysselsättnings lämplighet för många af de sinnessjuke vore allmänt erkänd.

Uti häröfver afgifvet underdånigt utlåtande har Medicinalstyrelsen, jemte öfverlemnande af yttrande i ämnet från direktionen vid Stockholms hospital och samma hospitals t. f. öfverläkare anført, att, hvad anginge ofvan omförmälda förteckning öfver under hvarje månad vid hospitalet använda tvångsmedel, föreskrifterna i berörda afseende under nuvarande förhållanden måste anses olämpliga och mindre tidsenliga, hvadan berörda förteckningar i regeln upphört att från hospitalen ingå till öfverstyrelsen, utan att Medicinalstyrelsen ansett nödigt infordra desamma. Det vore nemligen uppenbart, att flere af de i nämnda cirkulär upptagna tvångsmedel, såsom t. ex. kall dusch, svält o. s. v., vore helt och hållet stridande emot den humana behandling, som lyckligtvis nu vore gällande vid sinnessjukers vård, och kunde äfven i sjelfva verket anses stridande mot föreskrifterna i Kongl. stadgan den 5 Mars 1858, att "inga andra tvångsmedel må användas än sådana, genom hvilka den sjuke, utan att kroppsligt misshandlas eller moraliskt förnedras, sättes ur stånd att skada sig eller andra". Hvad beträffade cell, hvilken i samma cirkulär upptoges som tvångsmedel, så kunde den icke i egentlig mening räknas dit, enär den numera hufvudsakligen användes såsom enkelrum eller isoleringsrum, i hvilket den sjuke infördes, enär han der komme i åtnjutande af den ro och stillhet, som vore nödvändiga för hans behandling, eller för att hindras skada sig eller andra; men å andra sidan vore det äfven klart, att ej mindre användningen af cell eller hvad man i öfrigt rubricerar som

tvångsmedel endast kunde af läkaren i hvarje särskildt fall bedömas och afgöras, och måste följaktligen öfverlemnas till hans förordnande liksom hvarje annan del af sjukbehandlingen. Med anledning häraf vore Medicinalstyrelsen äfven betänkt på att i sammanhang med de särskilda föreskrifter, som kunde blifva nödigt att utfärda på grund af den på Kongl. Maj:ts nådiga pröfning beroende nya hospitalsstadgan, vidtaga nödiga förändringar i berörda cirkulär, hvilket i viss mån kunde redan anses vara upphäfdt genom Medicinalstyrelsens nya formulär till årsberättelser från öfverläkarne vid hospitalen af den 1 Juli 1882, som icke upptog någon rubrik för nu ifrågavarande uppgifter.

Direktionen för Stockholms hospital anför i förenämnda yttrande, att i fråga om den af Revisorerne gjorda anmärkningen rörande direktionens fåtaliga sammanträden, direktionens ordförande, hvilken denna anmärkning i främsta rummet syntes gälla, ansett sig utan något som helst men för inrättningen kunna bespara ledamöterna att sammankomma så ofta som Kongl. stadgan bestämde, sedan direktionen bland sina ledamöter noga fördelat tillsynen vid hospitalet samt medgifvit, att mellan direktionens sammankomster en del löpande ärenden finge afgöras af den direktionens ledamot, till hvars särskilda detalj ett sådant ärende hörde, hvartill komme att en del andra ärenden lämpligen kunde genom cirkulation bringas till slut, och att hospitalet icke varit lidande på ett sådant tillvägagående hade Revisorerne sjelfve vitsordat, då de tillika anmält, att i berättelsen öfver den föreskrifna årliga inspektionen, som å hospitalet verkstälts år 1880, såsom allmänt omdöme uttalas, att anstalten utmärker sig för synnerligen god ordning, renlighet och tjenliga anordningar för de sjukes skötsel och tillsyn, ett omdöme, som Revisorerne, hvilka sjelfve besökt hospitalet, icke i någon mån jäfvat. Emellertid, och då en anmärkning, onekligen grundad på Kongl. hospitalsstadgans föreskrift, nu blifvit framställd, hade direktionen beslutat, att sammanträden hädanefter skulle hållas minst en gång i månaden.

I anledning af Revisorerne's yttrande derom, att hospitalets jordområde endast i ringa mån användts till trädplanteringar, har direktionen vidare genmält, att, med undantag af ett för plantering mindre lämpligt jordområde i sydöstra hörnet, hvilket område enligt den för Stockholm fastställda stadsplanen vore afsedt att medelst en gatas framdragande afskiljas från hospitalets öfriga mark, hela jordrymden framför hospitalsbyggnaden blifvit mot de angränsande vägarne omgifven af en jordvall med derå anbragt häck af hagtorn och andra buskslag, hufvudsakligen för att derigenom, så vidt ske kunde, minska det för

hospitalet störande inflytandet från trafiken å vägarne samt jemväl för att, sedan häcken erhållit erforderlig höjd och täthet, bilda stängsel för hospitalet, hvarigenom det vanprydliga och dryga underhållskostnader fordrande trästaketet i en framtid kunde undvaras; att för ordnande medelst parkanläggning af det sålunda inhägnade området plan blifvit uppgjord af sakkunnig person, af direktionen godkänd och satt i verket, så att redan under revisionsåret marken vore fullständigt drainerad, gångar upptagna och träd planterade, ehuru dessa ännu icke vunnit synnerlig växtlighet; att en stor del af dessa arbeten hade utförts af patienterne på stället; att köksträdgård blifvit anlagd söder om hospitalsbyggnaden på en egorymd af 2 tunnland 9 $\frac{1}{2}$ kappland, hvilken köksträdgård under en vid hospitalet anställd trädgårdsdrängs ledning skötes uteslutande af hospitalshjonen, samt att under år 1882 ytterligare 3 $\frac{1}{2}$ tunnland blifvit upplöjda för utvidgning af köksträdgården.

Med hänvisande till hvad i öfrigt finnes i de öfver Revisorernas förenämnda anmärkningar ingifna förklaringar meddeladt, får Utskottet, då af anförda yttrandena framgår, att Stockholms hospitalsdirektion beslutat, att för framtiden dess sammanträden skola i enlighet med gällande föreskrifter hållas minst en gång i månaden, att ny hospitalsstadga är på Kongl. Maj:ts pröfning beroende, att Medicinalstyrelsen är betänkt på att, efter det denna nya stadga blifvit anbefald, utfärda förändrade föreskrifter i afseende på de vid hospitalen förekommande tvångsmedel, samt att park numera, ehuru sent, börjat anläggas inom Stockholms hospitals hägnade område, hemställa, att Riksdagen må låta vid de afgifna förklaringarne

bero.

§ 10.

Veterinärinrättningen i Skara.

(Rev.-ber. pag. 246 och 247. — Utl. pag. 392—396.)

Angående
likställighet
emellan
veterinär-
läroverken i
Stockholm
och Skara.

Enligt hvad Revisorerne omförmåla, vore undervisningen vid veterinärinrättningen i Skara uppgjord i nära öfverensstämmelse med läroplanen för veterinärinstitutet i Stockholm, med de ändringar, som föranledts deraf, att institutet hade en lärare mer än veterinärinrättningen. Ursprungligen tillerkändes de utexaminerade eleverne icke större kompetens, än hofslagare egde. Sedermera hade eleverne, så

vidt de genomgått femte klassen af allmänt läroverk, erhållit rättighet att efter aflagd examen utöfva privat veterinärverksamhet. Att olägenheter uppstått och måste uppstå deraf, att på detta sätt bildades veterinärer af lägre kategori, afsedde för den enskilda veterinärsjukvården och utan kompetens till statens veterinärbefattningar, hade ofta blifvit framhållet, likasom det ock lemnats obestriddt, att väsentliga fördelar skulle beredas både den kliniska undervisningen och den vetenskapliga utvecklingen, om veterinärinrättningen i Skara anordnades till ett fullständigt läroverk och likställdes med veterinärinstitutet i Stockholm. Då nu, enligt hvad både Sundhetskollegium och Medicinalstyrelsen uti särskilda till Kongl. Maj:t aflåtna skrivelser vitsordat, veterinärinrättningens tillgångar, häruti inräknade så väl det ordinarie som det extra statsanslaget, medgåfve, att undervisningen ordnades till full öfverensstämmelse med den vid veterinärinstitutet i Stockholm, hade Revisorerna framhållet som önskvärdt, om vid utfärdande af nytt reglemente för veterinärinrättningen, hvartill Medicinalstyrelsen den 4 November 1878 afgifvit underdånigt förslag, en fullständig likställighet de båda läroverken emellan kunde åvägabringas.

I häröfver afgifvet underdånigt utlåtande har Medicinalstyrelsen, jemte meddelande af hvad i denna fråga i öfrigt förekommit, omförmält, hurusom Sundhetskollegium, hvilket uti infordrade underdåniga utlåtanden af den 27 November 1876 och den 2 November 1877 sökt ådaga-lägga, att Skara veterinärinrättnings anordnande till fullständigt läroverk skulle kunna ske utan någon förhöjning af det anslag, som från och med år 1876 blifvit Skara veterinärinrättning, ehuru endast på extra ordinarie stat, beviljadt, på grund deraf hemställt, att det till Skara veterinärinrättning på extra ordinarie stat beviljade anslag måtte uppföras på ordinarie stat med vilkor att inrättningen anordnades till ett fullständigt veterinärläroverk, likstäldt med veterinärinstitutet, och hade Medicinalstyrelsen den 4 November 1878 på Kongl. Maj:ts nådiga befallning afgifvit förslag till nytt reglemente för Skara veterinärinrättning, anordnad till ett dylikt fullständigt läroverk. Emellertid fortfarande ännu Skara veterinärinrättning i sin inskränkta och derjemte osäkra verksamhet, enär det af Riksdagen beviljade anslaget fortfarande utginge endast för ett år i sänder. Med skäl kunde ifrågasättas, huruvida det borde anses förenligt med statens fördelar eller öfverensstämmande med god hushållning, att så betydande kostnader, som utginge för ifrågavarande anstalt, uppofrades för ändamål, hvilka kunde vinnas med vida mindre utgifter. Härtill komme den stora svårighet, som alltjemt mötte för undervisningens anordnande och för anställning af lärare, då inrättningens bestånd årligen vore underkastadt ny pröfning,

och meddelade styrelsen i sistnämnda afseende, att för närvarande, i brist på sökande, tvenne lärareplatser måste uppehållas genom inkompetente lärare. Med anledning af hvad Medicinalstyrelsen sålunda anført, har styrelsen i sitt utlåtande fäst Kongl. Maj:ts uppmärksamhet på angelägenheten deraf, att frågan om Skara veterinärinrättning blefve snart afgjord, och dervid framställt den meningen, att, om Skara veterinärinrättning fortfarande skulle ega bestånd, den då måtte anordnas till fullständigt läroverk, likställdt med veterinärinstitutet i Stockholm.

Utskottet, som icke velat inlåta sig på bedömandet, huruvida veterinärinrättningen i Skara lämpligen bör anordnas till fullständigt läroverk, likställdt med veterinärinstitutet i Stockholm, hvarigenom också större kompetensfordringar för elevers emottagande vid förstnämnda läroverket skulle komma att uppställas, har, då, enligt hvad Medicinalstyrelsen upplyst, dessa frågor för närvarande äro underställda Kongl. Maj:ts pröfning, icke trott sig i ärendets nuvarande skick böra framställa något förslag i ämnet; hvadan Utskottet hemställer, att Riksdagen må vid hvad sålunda förekommit låta

bero.

---

§ 11.

Hvad i öfrigt blifvit af Revisorerna anmälldt och erinradt har Utskottet funnit dels vara af beskaffenhet att lämpligen böra tagas i öfvervägande vid behandling af de utgiftsanslag, Revisorernes framställning berör, dels hafva medfört åsyftad rättelse, dels vara genom vederbörandes utlåtanden nöjaktigt förklaradt, dels ej vara af den vikt att, oaktadt förklaringen icke varit fullt tillfredsställande, någon Riksdagens åtgärd bort af förhållandet påkallas, dels slutligen icke hafva varit af beskaffenhet att från Utskottets sida påkalla något yttrande.

Stockholm den 22 Februari 1883.

På Stats-Utskottets vägnar:

GUSTAF SPARRE.

Herr *Emil Key* har begärt få antecknad, att han hos Utskottet icke deltagit i behandlingen af förevarande ärende.

R ä t t e l s e

uti Stats-Utskottets Utlåtande N:o 15:

Sid. 11, rad. 12 och 13 uppifrån *står*: **Kongl. Statskontoret.**

§ 1.

läs: **Kongl. Statskontoret.**

§ 6.
